

Kmen přítomný a minulý

- jsou teoretické tvary, z nichž vznikají různé mluvnické kategorie

Kmen **přítomný**

Tvorba: od 3. os. č. j. sloves v přítomném (u nedokonavých) nebo budoucím (dokonavých) čase odtrhnu osobní koncovky (přemluv-í, nes-e, usmív-á se, napíš-e...)

Využití:

- a) oznamovací způsob (lež -ím -íš -í -íme -íte -í/-ejí
děl -ám -áš -á -ám -áte -ají
kupuj/nes -i/-u -eš -e -eme -ete -ou)
- b) rozkazovací způsob (mluv - -me -te
mysl -i-eme -ete
sáz -ej -ejme -ejte)
- c) přechodník přítomný (kočka *ležíc* na lavici spala)

Kmen **minulý**

Tvorba: od příčestí minulého odtrhnu -l (nes-l, psa-l, vidě-l, moh-l)

Využití:

- a) infinitiv (nés-t, psá-t, vyznamena-t)
- b) příčestí trpné (nes-en, psá-n, vidě-n, vyznamená-n)
a. z něj následně podstatné jméno slovesné (psaní, mytí, vyznamení)
- c) přechodník minulý (*ukloniv se* odešel)